

SUFRAŽIZMAS LIETUVOJE – visuomeninis Lietuvos moter judėjimas, prasidėjęs XX a. pradžioje ir siekęs tvirtinti lygias moter ir vyr balsavimo teises bei vienodas vis piliečių teises prieš statym.

Sufražizmo pradži galima būtų žymėti 1905 m. rugsėjo 22 d., kai Vilniuje buvo kurta pirmoji moter organizacija “Lietuvos moter susivienijimas moter teisoms ginti”. Organizacijos narys O.Pleiryt -Puidien, F.Bortkevičienė, S.Landsbergaitė, G.Petkevičienė-Bitė siejo idėja iškovoti Lietuvos moterims balsavimo teises ir remti bendrą tautos darbą atkuriant valstybę. Šios draugijos veiklos dėka Didžiojo Vilniaus Seimo (1905 m.) nutarime buvo traukta sufražistinė nuostata: “reikalauti Lietuvai autonomijos su seimu Vilniuje, išrinktu visuotiniu, lygiu, tiesiu ir slaptu balsavimu **neskiriant lyties**”. Pirmojo pasaulinio karo metais, 1917 m., O.Mašiotienės iniciatyva buvo kurta “Lietuvos Moter Laisvės Sąjunga” Maskvoje. Sąjunga pirmą kartą kovoje už moter balsavimo teises sujungė keturis srovių atstoves: santarietes, liaudininkes, socialdemokrates ir nepartines. Drauge su “Lietuvos Moter Kuopa Voroneže” (pirmininkė S.Kymantaitė - iurlionienė) Sąjunga siekė lygių vyr ir moter balsavimo teisių bendrime Lietuvos seime. Priimtose Petrapilio seimo rezoliucijose šis sufražistinis reikalavimas buvo užfiksuotas. Lietuvos sufražistinio darbo dėka, 1920 m. laikinoji Lietuvos konstitucija paskelbė lygias vyr ir moter teises. 1922 m. Lietuvos Valstybės Tarybos konstitucija tvirtino vis piliečių lygybę prieš statym, tuo pačiu ir moter balsavimo teises.

Literatūra:

D.Marcinkevičienė. Lietuvių moter veikla 1905-1940 metais, Mokslas ir gyvenimas, 1989, Nr.10, p.9-29; Bostono enciklopedija, T. 19, p. 309;

Lietuvos Moter susivienijimas, Moksl. Akademijos archyvas, F12-578, 1 L;

Lietuvos Tautos Tarybos darbai apžvalga, Santara, 1917, Bal. 8., p.3; Związek równouprawnienia kobiet, 1910 m., Moksl. Akademijos archyvas, F-12-3153.

D. Marcinkevičienė